

Teaching on the Bardo

Session 6

by H.E. Zurmang Gharwang Rinpoche

4) Part 5

ཨརུ་དེ་བས།།

མུན་པ་བྲལ་བའི་རྣམ་ཅིག་ལ།།

འོད་གསལ་ལྗོན་གྲོས་འཁོར་ཏུ་དང།།

དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ནི།།

ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ།།

ཡེ་ཤེས་མིག་གིས་མཐོང་བར་འགྱུར།།

As stated by Āryadeva,

"The moment that that the darkness of near-attainment ceases
luminosity vividly appears in awareness,
with the characteristic of the ultimate truth,
luminous in the nature of wisdom
and seen by the wisdom eye."

དེ་རྩ་ནི་རྒྱུ་པ་ཐམས་ཅད་ནི།།

ཡེ་ཤེས་རླུང་གི་རུས་པའི་གཏུམ་མོས་བསྐྱེད།།

དེའི་རྣམས་བྱང་སེམས་དྲུང་མའི་ཐིག་ལེ་གཡོས།།

Thereupon, all obscurations are burned up
by the inner fire, which is the power of the wisdom wind.
At that time, the pure subtle drop of bodhicitta stirs.

ལམ་གྱི་འོད་གསལ་ཉམས་སྲུབ་སྒྲངས་པ་ཡིས།།
རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་སྲར་གོམས་དབང་གིས་ནི།།
མཚོག་མེས་ལས་སྒྲིབ་འཁྲུལ་སྒྲོབས་ཐམས་ཅད་འཕྲོགས།།

By practicing the clear light of the path,
for a yogi, through the power of prior habituation,
all the karmic obscurations and the power of confusion
will be taken away by the supreme fire.

སྒྲ་གཅན་ཡེ་ཤེས་རྗེ་རྗེས་གཟུང་འཛིན་གྱི།།
ཉི་ལྗེའི་ས་བོན་མངོན་འགྱུར་ཐམས་ཅད་ཉིད།།
བཟོ་བའི་སྐབས་དེར་སྒོམ་པས་སྲར་བརྗོད་པ་ནི།།
འོད་གསལ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་གསལ་ལ་མི་རྟོག་གང་།།
གཙོ་བོར་སྒོམ་པས་དེ་ཉིད་དེ་ཡི་ཚོ།།
རྟོགས་པའི་འོད་གསལ་དེ་བོར་སྒྲོབས་འགྱུར་མཐུས།།
སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་སྒྲིབ་གཉིས་འཛོམས་པ་དང་།།
ཚོགས་གཉིས་རྗེས་ལ་ལོ་བཟང་བདག་ལོངས་སྤོང་ལྟར།།

When the vajra wisdom of Rahula eats
all the manifest seeds of the sun and moon of subject and object,
in reliance on the luminosity described before,
meditate principally on whatever bliss, clarity, and non-conceptuality arise.
At that very time, the force of that realized luminosity will become more powerful,
and in a single moment, the two kinds of obscurations will be destroyed,
and the two collections will be completed,
like a wealthy person enjoying their fortune.

དབང་ཐོབ་ནས་ནི་བདེ་བ་ལོངས་སྤོང་དང་།།
གསལ་ལ་བ་སྐུལ་སྐུ་མི་རྟོག་ཚོས་གྱི་སྐུ།།
རིམ་ལྔ་དམར་གྲིད་སྲ་རབས་འཆད་པ་ལྟར།།
སྐུ་གསུམ་དེ་བོར་འཚང་བྱ་ཚུལ་ལ་ནི།།
རྗེ་རྗེའི་ལུས་སེམས་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱུ་མེད་དོ།།

Through attaining this power, the blissful saṃboghakāya, luminous nirmāṇakāya, and non-conceptual dharmakāya will be actualized. As explained by the earlier masters in the direct instructions of the five paths, enlightenment is attained in the form of the three kāyas due to the practice of the channels, winds, an drops, and the vajra body and mind arise due to non-deceiving dependent arising.

འབྲིང་སྐྱུ་ལུས་རྩལ་སྤྲུངས་པ་ལ་རྣམ་ཤེས་འཕོ་ཚུལ་ལོ།

For the middling practitioner, as for how consciousness leaves the body in the practice of the illusory body:

འབྲིང་ལོ་སྐྱུ་ལུས་རྩལ་ལོ་སྤྲུངས་པ་ལ།
 རྣམ་ཤེས་འཕོ་བའི་ཚུལ་ལོ་ཤེས་པར་བྱ།
 བར་དོ་དང་བའི་འོད་གསལ་ལ་དེ་ཉིད་ལོ།
 ལམས་དུག་ལྡན་གྱི་སེམས་ཅན་འཆི་བའི་ཚོ།
 འབྱུང་ཡང་མཐོང་དག་གཞན་ལ་གོམས་རྒྱུང་བས།
 རོ་མ་ཤེས་ཤིང་ཤེས་ཀྱང་གཞན་མ་རུས།

Middling practitioners who practice the illusory body should know how consciousness leaves the body. As for the luminosity of the first bardo: when a being with the six elements dies, although luminosity dawns, one with little habituation in the essential pith instructions may not recognize it, and even if they do recognize it, they will not be able to remain in it.

རྒྱུན་གྱིས་དྲུངས་མ་ལྡན་ལུས་ཚོགས་པ་རྣམས།
 སོ་སོར་གྲེས་ཤིང་ཡལ་ནས་རྣམ་ཤེས་ལོ།
 སྲོག་རྒྱུང་གཞོན་པ་བཅས་ལ་སློང་སྤྲུལ་ནས།
 འཕོ་བར་གྱུར་ནས་རིག་དུག་གང་རུང་སྐྱེ།

Due to that, the five pure elements that comprise the body will be individually dismantled and disappear, whereupon the consciousness which rides on the wind will escape by way of the nine doors and take rebirth as one of the six kinds of beings.

སྒོམ་འབྱུང་ལེན་བཅུ་དགུ་པ་ལས་ནི།
 རྩེ་བ་འདོད་ཁམས་ཐིག་ལེ་གཟུགས་ཅན་ལུས།
 རྩེ་ནས་འཕྲོན་ན་གཟུགས་མེད་ཁམས་སྤྲུང་དང་།
 ལྷ་ལས་གཞོན་སྤྱིན་ན་བར་ལྷ་ལྷ་མོ།
 མིག་ལས་མི་དང་ཁ་ནི་ཡི་དྲུགས་དང་།
 གཅིན་ལས་དུད་འགྲོ་བ་འདང་ལས་དམྱལ་བར་སྐྱེ།

According to the 19th chapter of Samvarodaya,
 If consciousness exits from the navel, you will be reborn in the desire realm;
 if from the third eye, the form realm;
 if from the crown, the formless realm;
 if from the nose, you will be reborn as a yakṣa;
 if from the ear, as a god or goddess;
 if from the eye, as a human;
 if from the mouth, as a preta;
 if from the urethra, as an animal;
 and if from the anus, in hell.

མན་སྤྱོད་སོ་གཅིག་པ་ལས།
 རྩེ་ནི་གསེར་གྱི་སྒོ་རྩེ་དེ་ནས་རྩེ་རྣམས་སྤྱོད་ཀྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པའི་གནས་རྣམས་སོའོ།།

According to the 31st chapter of the Cluster of Pith Instructions,
 "Those who exit by way of the golden door of the crown are reborn in the pure
 abodes of the bodhisattvas, etc."

རྩེ་ནི་གསེར་སྒོར་ཀྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའར་སྐྱེ།

Those whose consciousness departs from the golden door of the crown will be born
 as a bodhisattva.

གཉིས་པ་བར་སྤྱིད་འགྲུབ་རྩལ་ནི།

Second, how the bardo of existence is established:

བཤམ་མ་ཐག་པའི་སྒོ་རྣམས་གང་རུང་ལས།
 ལྷར་ལུས་བྲལ་ཐག་ཡིད་ལུས་རྩུས་སྐྱེས་སྤྱོད།
 མཛོད་ལས་སྤྱིད་པ་བར་མ་རྩུས་ཏེ་སྐྱེས།

ཀོང་གི་སྐྱེ་ལ་གདོས་བཅས་རགས་ལུས་བྲལ།།
 རླུང་སེམས་བག་ཆགས་སྤྲུལ་བསྟན་ཡོད་དང་།།
 ཐོགས་མེད་གཞུགས་ཅན་དབང་པོ་ཡན་ལག་དང་།།
 ཉིང་ལག་ཚང་བ་བྱིས་ལོ་ལྔ་ཚད་ཅན།།

As just explained, whichever door consciousness departs from,
 the moment you part from your previous body,
 you are miraculously born as a mental body.
 As stated in the Treasury of Abhidharma,
 you are miraculously born in the bardo of existence.
 Once you are reborn there, you lack a gross physical body.
 Due to the habitual tendencies of wind and mind, you display a subtle body
 which cannot be obstructed, but which has the appearance of a five-year-old child
 complete with the sense faculties and limbs.

བར་དོའི་ཚེ་ཚད་ཀྱི་ཕྱེད་ལྔ་ཕྱི་ལ།།
 སྐྱེས་ཟིན་སྐྱེ་འགྲུར་ལུས་ཀྱི་དབྱིབས་སུ་སྣང་།།
 ལས་ཀྱི་རླུང་འཕྲུལ་འབྲུགས་ལྡན་བསམ་ཅོམ་གྱིས།།
 ལྷོད་གསུམ་བསྐོར་བར་བུས་ཀྱང་རི་རབ་དང་།།
 རོ་རྩེ་གདན་སོགས་དེ་བཞིན་རྟེན་བྱིན་རྒྱབས།།
 མ་གཏོགས་བརྟན་གཡོ་ཐམས་ཅད་སྤྲང་བྱ་ཡིས།།
 ཉི་ཟེར་བྱ་གར་ཐོགས་མེད་རྒྱ་བ་ལྟར།།
 བར་དོའི་རིགས་མཐུན་སྦྱོར་བྱུང་རྩ་མིག་ལས།།
 གཞན་པ་གང་གིས་མི་མཐོང་བ་ཡིན་ལོ།།

While in the bardo, half the time you will take the prior form and half the next,
 meaning that you appear in the form of
 your previous body and then your future body.
 The mental body of the bardo has miraculous powers
 such that by merely thinking it,
 you can traverse the three thousand-fold world system,
 like a fly soaring unobstructed through sunlight,
 with the exception that you cannot go to
 Mt. Meru, the blessed holy site of Bodhgaya, or a mother's womb.

Ordinarily, you can only meet with bardo beings
who have come from the same realm,
but one who has acquired the divine eye through practice
will be able to see other kinds of beings as well.